

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într-una cu suplimentul „Folia Pedagogică”
Pentru Sibiiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Argumentele Blăsenilor.

„Ți-i mamă gușată,
până când nu ți-a Țis.”

II.

Două curente scôte la ivela „Unirea” între membrii „Asociațiunei” cu privire la scopul ei.

Unul generos, înalt, desinteresat. Acesta este firește Blașul.

Celalalt foarte exclusivist și egoist. Acesta este Sibiiul, care vrea ca toate instituțiunile Asociațiunei să se creeze în Sibiiu și în prima linie pentru Sibiiu.

Motivele sunt de multe feluri.

Să ne ocupăm întâiu de cele ideale.

„Ajutorarea școlărilor din mijlăcele Asociațiunei”.

Domnul canonic Gavrilă Pop propuse la adunarea generală din Lugos, ca Asociațiunea să ajutore în fiecare an câte o școală gr.-cath. și alta gr.-or. cu câte 100 fl. A propus totodată și școlăle, cari ar fi dorit să fie ajutate prima dată.

Adunarea generală n'a decis în merit, ci a transpus propunerea la comitet spre studiere și raportare.

Comitetul a studiat-o, precum am văzut din propunerea cetită la adunarea generală din Mediaș, — din toate punctele de vedere, și a Țis, că un astfel de ajutor ar fi bani risipiți, pentru-că sunt mii de școle românești, de ambele confesiuni, cari au lipsă de ajutor. A da aȚi la o școală 100 fl., mâne la alta, n'ai salvat nici pe una. A ajuta școlăle periclităte, numai cu o subvențiune permanentă s'ar putea. La așa ceva, nici odată nu va putea cugeta Asociațiunea, pentru-că întregă averea ei n'ar fi deajuns a subvenționa într'un an școlăle lipsite. Prin susținerea școlăi civile de fete, a adus tot sacrificiul posibil pentru învățământul poporal. Pot să facă însă mult în această direcțiune despărțemintele, cari după statutele nouă,

pot dispune de 20% din sumele ce încassază pentru Asociațiune.

Un conclud mai bine chibzuit nici nu putea lua nici un om serios, care nu pornesc după fraze.

Comitetul central, chiar de ar dispune de bani, n'ar putea fi echitabil întru ajutorarea școlărilor, pentru-că nu le cunoște pe toate, ba negreșit s'ar provoca și în sinul comitetului neplăceri confesionale. Despărțemintele însă cunosc toate școlăle de pe teritoriul lor, știu unde este lipsa mai mare, și acolo pot da ajutorul posibil, după împrejurări, în bani s'eu în recușite de învățământ, și pot și controla școlăle.

Pe acest teren, despărțemintele pot produce foarte mult.

Din incidentul nepretențioșei propuneri a d-lui Gavrilă Pop, rezolvită astfel în comitet, — vine „Unirea” și pe toți cei cari au spriginit propunerea comitetului în adunarea generală, îi prezintă ca pe unii, cari nu voiesc să facă din Asociațiune o binefacere pentru întreg poporul românesc, ci vor să o exploateze în prima linie pentru Sibiiu, cari nu respectă statutele, ce între scopurile Asociațiunei prevăd „înființarea, eventual ajutorarea de școli”, etc.

Astfel de învinuiri nu sunt locale, a exclamat dl Dr. Diaconovich în adunarea gen. din Mediaș, la adresa d-lui Dr. Bunea, și drept a avut Dr. Diaconovich, pentru-că argumentele demagogice n'ar trebui să resune în adunările Asociațiunei.

Dar școlă civ. de fete nu este înființată de Asociațiune?

Dar despărțemintele îndrumate să ajutore școlăle, nu sunt ale Asociațiunei?

Dar pôte susține un om serios, că Asociațiunea, cu modestele sale resurse ar fi în stare să salveze școlăle periclităte?

Asta în prima linie este datoria parochiilor, apoi a celor opt consistorii eparchiale.

Tot acel curent „exclusivist și egoist”, Țice „Unirea”, s'a împotrivit și

la executarea concludului adunării generale anterioare, prin care comitetul central fusese autorizat „a publica consecutiv premii pentru tractate poporale și scurte asupra materiilor ce ating relațiile Țerănimeii române din domeniile dreptului public, administrativ și privat al statului”.

Nu ne aducem aminte, să-și fi ridicat cineva graiul în adunarea generală contra propunerii comitetului central privitor la acest obiect.

Învinuirea deci este luată din vânt, numai ca să denunțe „curentul egoist” și cu acest păcat la „Țerănimea română”.

De altmintea suntem curioși a ști ce înțeleg plâsmuitorii acelui conclud sub frazele îngrămădite în el? și cum îl vor executa?

Pôte „Unirea” ne va lumina.

Dar nu aceste sunt adevăratele superări ale blăsenilor reprezentați prin „Unirea”, ci altele, de natură cu mult mai prosaică și „egoistă”:

„Dacă considerăm spiritul, în care s'au dezvoltat instituțiunile naționale în Sibiiu — Țice „Unirea” — credem a nu greși când susținem, că motivul adevărat este interesul de a exploata instituțiunile naționale spre scopuri confesionale”.

Drept dovadă începă numai de cât cu instituțiunea „națională” „Albina”.

Am cetit statutele „Albinei”, dar de cuvântul „național” n'am dat în ele.

Cu toate aceste recunoștem, că după faptele ei este instituțiune națională, precum este p. e. și „Patria” din Blaș, deși președintele comitetului de supraveghiere se numește Salomon Sinberger, care s'eamănă a fi jidan.

„Toți scim — Țice „U.” — că „Albina” s'a înființat cu banii tuturor Românilor... La început, când erau puține avantajele materiale, s'au ales în direcțiune tot atâtea membri greco-catolici câți și greco-orientali. După aceea în locul greco-catolicilor, cari au murit, n'au mai ales greco-catolici... Despre aplicarea oficialilor, și despre alte lucruri, cari toate dovedesc, că din „Albina” vor să facă o

instituțiune de căpătuială greco-orientală, nici nu mai vorbim”.

Deși nu putem pricepe în ce nexstă „Albina” cu adunarea generală din Mediaș, din al cărei incident s'a scris articolul din „Unirea”, — să vedem cât sunt de adevărate învinuirile ei cu privire la acel institut?

Cei dela „Unirea” vor fi știind multe, pentru-că ei știu și ce se petrece între patru pereți cu ușile încuiate, dar aceea totuși ne permitem a trage la îndoală, că „Albina” s'ar fi înființat „cu banii tuturor Românilor”, pentru-că, precum dovedesc „Consemnarea primilor acționari”, publicată în Monografia institutului „Albina”, pag. 110—126, aceea s'a înființat cu banii acelor 1098 de acționari, cari au subscris capitalul social de 300,000 fl., între cari nu se află toți Români, dar nici nu sunt toți Români, ci sunt oameni de toate naționalitățile, Țr în special Români gr.-catolici sunt cam a cincea parte.

Tot în acea Monografie la pag. 74—76 sunt publicate și numele acelor 31 de bărbați, cari dela înființarea institutului până astăzi au funcționat ca membri în direcțiune.

Prima direcțiune a stat din Al. Mocsonyi, Iac. Bologa, Paul Dunca, Ant. Mocsonyi, Tim. Cipariu, I. Urs, I. Hannia, E. Măcellariu, Gr. Mateiu, Dr. A. Maniu, I. Popescu și V. Babeș.

Din acești 12 membri, 3 au fost gr.-catolici: Dunca, Cipariu și Urs.

Va să Țică 3 gr. cat. și 9 gr. or., ceea-ce după „Unirea” ar fi egal.

Cipariu a abȚis îndată la început (1873) și în locul lui s'a ales I. Popa gr. or. (1874).

Br. Urs a abȚis în al doilea an (1874) și în locul lui s'a ales I. Meșian, gr. or. (1874), care a abȚis în 1879, Țr în locul lui s'a ales G. Bariș gr. cat.

P. Dunca a abȚis în 1880, Țr în locul lui s'a ales Ios. St. Șuluț gr. cat.

Aceste date dovedesc, că la început au fost 3 gr. catolici în direcțiune, din cari unul n'a participat nici

FOIȚA.

A munte.

(Urmare).

Diorile Țilei erau ivite.

Autul s'orelui ce răsăria, săruta vîrfurile dealurilor din giurul rîului, pe valea căruia înaintam în sus. Cele ce porniau a se desfășura înaintea ochilor mei, îmi gâdliu privirile și sufletul.

Îmi adusei aminte de Sion, de pasionatul călător și de vorbele lui simple, dar pîtrunse de adevăr:

„Dintre plăcerile cele dulci, cari le gustă omul, amorul și călătoria sunt cele întâiu; cea întâiu gâdile inima, cealaltă gâdile sufletul. Când omul gustă numai pe una este pe jumătate fericit. („Mult e dulce și frumoșă limba ce-o vorbim”, a Țis Sion, însă aici d-sa devine cam echivoc. Să nu-l înțelegem însă fals! Aut.) Când pôte să le guste pe amîndouă deodată, rămâne cu suvenirea până la mörte: am fost fericit odată”...

O, și îl asigură pe fiertatul Sion, că nici mie nu-mi place să fiu numai „pe ju-

mătate fericit” (sunt curios cu ce cumpănă se măsura fericirea asta pe vremea lui Sion), eu sunt dușman a tot ce-i mediu; îmi place să tind spre desăvîșire, îmi place bunădră cupa plină cu vîrf și — fericirea desăvîșită... Cupa 'mi-e plină ce-i drept adese-ori și cu amar, amar mai chinuitor ca chiar cătranul, însă îi dau drumul închiȚend ochii și scărșnind din dinȚi... căci, fiecare muritor trebuie să se oprască și la astfel de stațiuni în calea sa spre fericire.

Și aducîndu-mi aminte de poetul Sion, observ admirabila coincidență, — acasă am lăsat o mândră de copilă cu ochi de mură, cu inima plină de iubire și eu am alergat să „gust” a două parte a fericirii, farmecul călătoriei.

Și toate câte le vedem aici pe calea rîului în sus, prin prisma dragostei le vedem. În murmurul Cîbinului aȚiam vocea ei melodioșă și risul ei cel răsȚat și în raȚele calde de s'ore ce mă sărutau simțiam căldura buzelor ei, și în picurile de r'ouă îi găsiam lacrimile ei de fericire ce le vîrsa, când îi mărturisiam dragostea mea fără hotar. Chipul ei îmi stetea vecinic în calea privirilor r'etăcitor... și vȚdînd nenumăratele tufe de romoniȚe de pe malul rîului, îmi venia să le rup, să le strîng în braȚe și să le sărut, căci bine sciam, că romoniȚele îi

sunt obiecte de distracție până la reîntorcerea mea, pe ele le întrebă dacă o mai iubesc...

Dacă o mai iubesc?... O, ce tândală!

Dar cum înaintam chipul ei dispăre din ce în ce până ce se stîne în lumea din giuru'mi. Toate necasurile, griȚile și intriȚile se nivelau, natura triumfă asupra sufletului meu, puterile ei cele magice mă captivaseră...

Și atât de mic mă simțiam în faȚa MajestăȚii Sale, a firei, și îmi venia să mă arunc în genunchi și să preamăresc puterea creatore; îmi venia să mă ascund într'un tufiș ca un nevrednic și de acolo să admir pe furis atȚta frumuseȚe căȚută din ceriu...

„Spiritul își iubesc obȚârșia”, — Țice filosoful Emerson, — „pentru aceea nu ne putem lipsi de natură. Orașele sunt prea înguste pentru sensurile omenesci, deci Țiua n'optea simțim dorul de a eși în natură, de a ne desfȚa privirile pe orizont, Țr spaȚiul întins este pentru noi indispensabil”...

O, e mărȚă clădire natura și ea e mai impunătoare acolo, unde colorile îi sunt mai intensive, unde spiritul omenesc și puterile brachiale n'au cooperat cu nimic, — natura în nuditatea ei sublim de s'elbăteacă... Aici, în natura această ne simțim îndeosebi mici și nemernici...

„Dacă ar exista oameni buni, natura n'ar deștepta în noi sentimente de înaltă inspiraȚie”, — Țice Emerson. — „Omul a căȚut, natura însă a rămas mărȚă. Vînat'orea n'ostă după tot ce este romantic, nu e decât un viu protest în potriua falsei societăȚi. Privind noi la riul ce curge cu sgomotu-i obicinuit, simțim mustrări de conștiinȚă; o, dacă vieȚa n'ostă ar curge mai cu energie, am putȚ fi siguri, că s'ar umili riul înaintea n'ostă”...

Citez cuvintele înȚeleptului american, fiind-că găsesc mult adevăr în acele.

Încet înaintărăm de alungul Cîbinului în sus. Trecărăm pe lȚngă renumitul șipot al Plesciorei și o luărăm imediat după aceea la stȚnga în sus. La drȚpta rămaseră frum'osele „Runcuri” cu fȚnaȚele, Țr noi pornirăm a suȚ pe serpentine, suirăm căci asta ne era scopul.

„Pus am gȚnd să suȚ la vȚrf
S'aud braȚii șuerȚnd
Și oiȚele sberȚnd
Și ciobanii chiotȚnd
Pe lȚngă oi fluertȚnd”...

Serpentinele sunt strîmte și pieȚișe și biata mea Ieva suspina adȚnc, Țr întrebȚndu-l pe Albușoi, că de ce-i suspinȚ iapa,

la o ședință, ci a abdis înainte de a-și ocupa locul.

Că toți trei și-au părăsit locul de bună voie și nu prin moarte.

Și astfel dacă și astăzi sunt numai 2 gr. catolici în direcțiune, întru nimica nu s'a schimbat situațiunea dela început.

De altminteră: cine întreabă câți gr. orientali sunt în direcțiunile institutelor de bani situate în centre cu populațiune preponderantă gr. catolică, cum este „Patria” din Blaș, „Economul” din Cluș, „Someșana” din Deș, „Bistrițana” din Bistrița, „Silvania” din Șimleu, „Sătmăreana” din Seini și multe altele mai mici?

Este un lucru foarte natural, ca în consiliile de administrațiune ale institutelor pe acții se se alegă membri din centru său din apropiere. Direcțiunile institutelor de bani nu se compun după confesiuni, ci după chipul și asemănarea acționarilor.

Și ore sunt institutele române mai puțin „naționale”, dacă direcțiunile sunt compuse din membri de una din confesiunile românești, decât dacă ar fi compuse din ambele confesiuni?

„Tot așa se purcede — dice „Unirea” — și cu școala de fete a „Asociațiunei”, unde mai mulți indiviți gr. catolici, cu curs regulat la universitate, n'au putut încăpea de profesori, „numai pentru-că sunt gr. catolici”, din contră, pe un gr. oriental, după mai multe cercetări disciplinare îl întăresc definitiv în postul său.”

Asta nu pôte fi adevărat, din simpla cauză, că comitetul Asociațiunei alege pe profesorii dela școala civilă, ăr acela stă din bărbați, aleși chiar în adunarea generală din Blaș, cari țin mai mult la demnitatea lor, decât se se dimită la astfel de nimicuri. Președintele este dl preposit și vicar-archiepiscopesc din Blaș I. M. Moldovan, și peste tot între membri atâția sunt gr. orientali, câți gr. catolici.

Dacă v'odată va fi fost alegere între candidați: de ambele confesiuni, negreșit nu pentru confesiunea sa n'a fost ales gr. catolicul, ci pentru-că celalalt va fi fost mai calificat pentru școala civilă de fete.

Scim, că la început chiar directoră a fost greco-catolică, dar când nu i-a mai plăcut să funcționeze, a abdis, și în locul ei s'a ales cea actuală.

A fost director greco catolicul Septimiu Albini, dar și acela, după-ce a tocat o considerabilă sumă din banii școlii, a abdis și s'a dus la „Tribuna” veche, în urmă a pribegit în România.

Dar la o școală română neconfesională, noi credem, că nu confesiunea profesorilor împoartă — chestiunea de pâne nu este națională, ci individuală, — ci împoartă învățământul.

Ambele confesiuni au cateheții lor. Intrebe „Unirea” pe eleve și pe

îmi răspunse, că s'ermana în suspine s'a născut, în suspine a crescut și suspinul din fire n'are locuire... De povară strănută și calul lui Străulea, ăr Străulea găsi cauza în aerul de munte, care ar fi prea prispăt pe s'ema calului, ce avea fericirea să-l poarte.

Tufării de aluniș formau gard firesc de alungul serpentinelor. Prin aluniș se aușia câte un sgomot de găinușe și de obraznice veverițe.

Sprintenul nostru conducătoru făcu o abatere în dreapta, îndrumându-ne pe un hătaș (potec) îngust, făcut mai astă-ernă de tăietorii de lemne. Unbra era aci deasă și recoroasă și o liniște plăcută ne cuprinsese. Și cum înaintam pe aici, păre că suntem nescie contrabandiști, așa mai moderni, în frunte cu căpitanul Albușoiu, care cu luleaua în colțul încrețit al gurii și cu toporul în mână era o figură caraghios de eroică.

Pe acest hătaș umbros de preste dealul Măgurei, încungurând Piscul și Intre-Sibiile, ajunserăm la Poenița, un loc răpitor de priviri.

Fidelio.

(Va urma.)

părinții lor, dacă se face în acea școală confesionalism greco-oriental?

Suntem siguri, că nu va căpeta răspuns afirmativ. Asta însă nu i-ar fi deajuns „Unirei” și acelor Blășeni, cari de când există școala Asociațiunei, și-au adus fetele la școală în Sibiiu, însă ca Români nu le au adus la școala română a „Asociațiunei”, ci le-au dus la a călugărițelor romano-catolice.

Cetim și noi procesele verbale ale comitetului, publicate în „Transilvania”, dar despre cercetări disciplinare contra directorului actual n'am cetit. „Unirea” însă și în această materie scie mai multe decât alții. Nu putem crede, că comitetul ar fi întărit de director definitiv pe dl Dr. V. Bologa dacă n'ar fi fost vrednic de postul său, și aci repețim și noi exclamarea d-lui Dr. Diaconovich, că astfel de arme nu sunt loiale!

S'a raportat la adunarea generală despre întărirea d-lui Dr. Bologa, de ce n'au cerut deslușiri cei cel bănuiesc?

Dar nici cu atâta nu se mulțumesc „Unirea” în astă direcțiune, ci mai suspiciunează pe Sibieni și cu aceea, că

„cu ocaziunea modificării statutelor s'au îngrijit, ca posturile de secretar, cassar, controlor, bibliotecar, archivar, se le completeze numai comitetul, și el va scie tocmii lucrurile, încât nici în aceste posturi — fiind că sunt remunerate — se nu mai pôte ajunge și vre un greco-catolic.”

Asta totuși este prea multă orbie de fanaticism confesional.

Proiectul pentru modificarea statutelor nu l'a făcut publicul din Sibiiu, ci l'a făcut comitetul Asociațiunei.

Modificările le-a examinat în Blaș o comisiune în care cei dela „Unirea” erau mari și tari. Ei au rezervat pentru adunarea generală numai alegerea președinților și a secretarului I.

Adunarea generală din Blaș, unde gr. catolicii formau marea majoritate a votanților, a stabilit textul actual al Ș-lui respectiv din statute. Alegerile numiților funcționari le va face comitetul compus din număr egal de gr. cat. și gr. or. sub presiuni unui canonic greco-catolic. Și totuși, „neuniții” din Sibiiu sunt suspicioși că vénéază cu el scopuri mârșave materiale?

Mai suspiciunează în fine și chiar „casa națională”, care încă mulți ani pôte că va fi numai o idee.

„Casa națională” încă nu pôte se fie pusă, — încheie „Unirea” — ea încă va trebui să aibă câți-va oficiali, și astfel se se prefacă din casă națională în căpătuială confesională.

Éta adevăratele motive ale Blășenilor în afacerile Asociațiunei.

Nu sunt acele nici naționale, nici culturale, nici literare, cum se încercă a și-le caracteriza „curentul”, ci sunt confesionale de cea mai odioasă specie.

Revista politică.

Reichsrathul din Viena s'a redeschis. Guvernul este decis a-și continua activitatea basat pe aceeași majoritate ce o avea înainte de închiderea dietei. Minoritatea, germanii, continuă cu obstrucțiunea, cu vociferări și sgomot de tot felul. Ședința de constituire a condus'o în calitate de president de etate Archimandritul dr. Turcan din Cernăuți. President a fost ales energicul Kathrein, fost president în diferite sesiuni. Noul president a isbutit deja în a doua ședință, de Sâmbătă, a duce în deplinire alegerea membrilor în delegațiuni. Ca reprezentat al Bucovinei a fost ales maresalul țerii Lupul.

Intre sgomotele din ședința primă s'au rostit din partea deputatului Wolf, aparținător fracțiunei Schönerer, cuvinte adene ofensătoare la adresa premierului Baden. Contele Badeni l'a provocat la duel și astfel s'a și întâmpnat duel de pistole între cei numiți,

care s'a sfârșit cu rănirea lui Badeni la brațul drept. Rana nu este primejdioasă, contele lucră în biroul seu și a fost grămădit de o sumedenie de depeșe afective.

Stare de asediu în Croația. Dela deschiderea parlamentului din Agram încôce, la care opoziția s'a distins prin pretensiunile sale teritoriale, masele poporului sunt în continuu agitate. S'a adaus la această împrejurare faptul, că agenți ai catolicismului au căutat să convertescă poporul cel răsăritean-ortodox, ăr poporul s'a opus cu totă hotărârea și a luat refugiu chiar la arme, tăbărind în potrive emisarilor catolici. Ansă la răscularea poporului a mai dat segregatiunea pământurilor și arborarea stégurilor ungurești pe școle și biserici croate. Poporul a pornit o góna în contra stégurilor ungurești, căci îi s'a spus, că în curând numai stéguri ungurești vor pute falfăi pe instituțiunile croate. Aceste stări revoluționare s'au estins peste trei comitate. Conflictele au fost însă mari în orașul Sjenicak, unde au cădut mai multe jertfe; între alții directorul cărților funduare Coijanovics, pe care l'a ucis poporul. Procedura gendarmilor înăspresce numai raporturile. Fișpanii dispun cassarea tuturor armelor. În multe locuri poporul nu îngăduie preoților să între în biserici, fiind-că ar fi înțeles, că e vorbă de un atac în contra bisericeii.

În fața acestor stări locoțiitorul banului, șeful secției de interne: Krajcsovics a proclamat pentru cele trei comitate cu pricina „Standrecht”-ul, în urma căruia toți cei ce se fac părtași la agitațiuni în felul arătat, vor fi osândiți la moarte.

Regele român la Budapesta. Ați sosesc r. Carol la Budapesta. Judecând după tenorul foilor maghiare, primirea va fi entusiastă. Tôte foile, până și șovinistul „Egyetértés” salută venirea regelui român și condamnă pe agitatorii valahi, cari singuri sunt obstacolul și impedimentul în mijlocul pretiniei maghiare române. „Budapesti Hirlap” serie un fulminant articol intitulat „Román-magyar szövetség”, — adică deja alianță în tótă forma, care nu e încă proclamată, însă va fi, pôte în toasturile domnitorilor. Cu un cuvânt, foile maghiare omără cu dragostea pe Românii din regat.

Nu tocmai așa însă de preținosă este atitudinea foilor de dincolo. Foile din țără nu par a fi încântate de visita acésta. Îndeosebi foile opoziționale, între cari se distinge „Epoca”, nu sunt mulțumite, ci o pun le răvașul dlui Sturdza, care ar fi pus la cale acest pas. „Epoca” anunță, că Duminecă a avut se fie un meeting de protestare la șosea. Nu scim dacă s'a ținut.

Interesant este, că biuroul unguresc de pressă a invitat presa română să ieie parte la festivitățile din Budapesta. Reprezentantii presei române au și ținut consfătuire și o parte a declarat a nu primi invitarea biuroului unguresc, din cauza prea justă, că foilor române le este oprită intrarea în Ungaria. O parte a reprezentanților însă s'a decis a merge la Pesta și anume, étă cine: d-nii Braunstein (Adevărul), Streitmann (Liberalul), Dichter (Constituționalul) Mayer (R. Lloyd) Taubes (B. Tageblatt), adică numai coșerii presei române vor merge la soții lor din Pesta!

Sânțirea bisericeii din Drăguș.

-- Raport special. --

(Umare).

Duminecă dimineța, la orele 8, s'a început actul s'erbătorec al s'ânțirii bisericeii. Comuna și mai ales giurul bisericilor era plin de lume, de popor venit din tôte satele vecine, ca se se împărtășescă de bucuria și mângăierea de a fi v'edut pe capul bisericeii și de a fi asistat la un important și rar serviciu dumnezeesc. Întrégă comuna înfățișă un aspect pitoresc, favorizat cu deosebire și de timpul admirabil.

Serviciul divin s'a deschis în biserica veche, unde preoțimea îmbrăcată de liturgie a așteptat sosirea arhierelui, carele îmbrăcându-se și el în tôte ornatele Sale, a intrat cu tótă preoțimea împreună liturgi-

gizitoare în altariu și acolo a împărțit la toți obiectele, vasele, odăjdile etc., ce avéu a fi strămutate în edificiul nou.

Erau multe obiectele, dară erau mulți la număr și preoții oficianți. Noi ne-am putut însămna pe următorii: P. O. d-ni protopresbiteri: „Ioan Papiu, (Sibiiu); Mateiu Voilean, ases consistorial; Ioan Căndea (Avrig); Iuliu Dan (Făgăraș); Onorații domni presbiteri: Dr. Remus Roșca, director seminariar; Ioan Dan, (Zărnești); Ioan Făgărășan, (Drăguș); Nicolau Borzea (Viștea-int.); Nicolau Clonța, (Viștea-superiără); Andreiu Savu, (Feldiara); Ioan Crăciun, (Glămboca); Victor Vulcan, (Oprea-Cârțișora); Toma Dragomir, (Porcesci); Niculau Solomon, (Porumb sup. răsăriten); Ioan Lupea, (Sărata); Constantin Prie, (Săcădate); Ioan Popa, (Arpașul super.); Nicolau Cucu, (Corbi); Vasiliu Mușat, (Sâmbăta inf.); Demetriu Bărbat (Șercaița); Nicolau Cocos, (Cineșor); Sofron Mogoș, (Voivodenii mari); Ioan Comșa, (Voivodenii mici) și D. Mandeal (Porumbac).

Ca diaconi au servit archivarul consistorial Demetriu Câmpean și Michail Candrea, (Bucium Isbita).

Primind fie-care din acești servitori ai Domnului câte-ceva de dus, se dă signal de eșire și între sunetele troparelor hramului și al s'erbătorii, reproduse cu multă evlavie și corectitate de excelentul nostru basist, părintele Isaia Popa din Oena Sibiiului, plécă întreg conductul spre biserica nouă. Acolo se fac între cântări de clerici prescriesele 3 încungurări cu tot atâtea apostole și evanghelii. Urméază apoi intrarea în biserică, s'ânțirea apei, stropirea bisericeii și a poporului și intrarea în altariu. Adunat întreg clerul în giurul prestolului, arhierul îmbracă haina albă și așeză cutia de argint cu s'antele môte în mijlocul prestolului și o cimentéază.

Prestolul se acopere apoi cu un capac de lemn, care se spală cu unt de lemn și miresme, și în cornurile cele 4 se ținuesc cei 4 evangeliști după ordinea prescrișă, îmbrăcându-se la urmă cu o pânză albă, care se légă de piciorul prestolului; apoi se așeză celelalte acopereminte, antimisul, cărțile, crucea, luminări etc. După cădirea din partea arhierelui, arătarea luminei, aprinderea din ea a tuturor luminărilor și candelabrelor, cântăreții întonéază în mod triumfător „Luminéază-te, luminéază-te noue Ierusalime”, ăr arhierul rostesc rugăciunea de mulțumită și otpustul. Cu aceste terminându-se actul s'ânțirii, urmărit de toți cu încordată atențiune, se postéază pontificantul arhieru în mijlocul bisericeii și predică credinciosului său popor cuvântul dumnezeesc, punédu-i la inimă păstrarea creștinescilor virtuți și cultivarea datorințelor atât cătră dinastie și patrie, cât și față de biserică și neam.

Terminată vorbirea, s'a început s'anta liturgie cu aceeași asistență și solemnitate.

Înainte de liturgie însă a făcut I. P. S'ânțitul Domn arhieriscop mai multe s'ânțiri clericale și anume a chirotesit de cetitori pe clericul absolut și secretariul consistoriului archidiececan Dr. Elie Cristea, și pe clericii Solomon Făgărășan și Ioan Banciu; ăr la trépta de protopresbiteri onorari a promovat pe presbiterul și directorul seminariului teologico-pedagogic Dr. Remus Roșca și pe parochul Ioan Dan din Zărnești.

Părintele Andreiu Savu, fost capelan și acum paroch în Feldiara, a fost chirotesit duhovnic.

Sub decursul liturgiei s'a chirotonit presbiter diaconul Mihail Candrea, instituit capelan lângă onoratul domn Nicolau Băieșan, paroch în Bucium-Isbita; ăr diacon fiul parochului din Draguș, Solomon Făgărășan, pentru trebuințele generale ale bisericeii. Serviciul divin cu miruirea și împărțirea anaferei s'a terminat după ora 1 p. m. Poporul, încântat de s'erbătorecul și imposantul act al predării n'ouei biserice creștinescei sale chemări, nu s'a putut răbda a striga la eșirea din biserică iubitului seu arhieru în însuflețit, puternic și repețit „S'ă trăiescă”, ăr cei ce de afară au ascultat rugăciunile preoțesci formând spalier, se grăbiau și imbulđiau a s'aruta mâna binecuvântătoare seu cel puțin a atinge haina Preas'ânțitului, pe care atât de mult îl stiméază și iubesc.

Pe cale dela biserică s'au prezentat Ex. Sale mai mulți bolnavi, aduși cu carul din comunele vecine. Ex. S'ă binecuvântându-i

i-a îndreptat și la doftorul trupurilor, carele — pe lângă credință — mult pôte celor neputincioși să le ajute.

Întrunindu-se întreg clerul și inteligența mirenă în casele parochului Ioan Făgărășan, s'a servit tuturor alese rachiuri și alte „apetitorii” din partea amabilei dōmne diacōnise *Ana Făgărășan*, pe carea cu toții au caracterizat-o model de preotēsă română.

După o scurtă pauză s'au prezentat Ex. Sale diferitele corporațiuni bisericesci, comunale și particulari.

Ocasiunea prezentării clerului de față a folosit-o înțeleptul arhieru pentru distingerea unui credincios și vrednic fiu al bisericeii, a parochului local *Ioan Făgărășan*. Ex. Sa — atingēnd în scurte cuvinte meritele veteranelui presbiter, ca conducător al comunei bisericesci și ca cap al familiei și crescător al copiilor sei, — îi incinge mijlocul cu brău roșu, dându-i arhipăstorēsca binecuvēntare pentru purtarea lui și accentuând, că prin distingerea parochului, a capului comunei, distinge și însasi comuna, care cu unanimitate și cu creștinēsă rīvā a urmat și urmēză părintescile sfaturi ale bisericeii și fețelor bisericesci. La urmă își exprimă înaintea clerului dorința, de a i-se oferi cât mai dese ocațiuni pentru astfel de meritate distincțiuni.

Terminate și aceste primiri, s'a întrunit întreg publul inteligent la o masă comună, aședată în o grădină mare de lângă biserica nouă sub un cort improvizat pe stâlpi puternici. Bucatele servite au fost cât se pôte de alese și bine gătite; tot asemenea și despre vin numai cuvinte de laudă se pot dice, deși mulți se așteptau în ținutul Drăgușului, Avrigului, Porumbacului etc., la un vin mai de porumbele

Lăutari dela Făgărăș au delectat publicul numēros cu frumoșe piese, mai ales naționale și populare, dintre cari pe unele nu le-am mai auzit în viață, precum hora Brașovului, hora haiducului Zdrelea etc. O altă desfășurare au aflat cei prezenți în dansurile și marea horă, ce au întins-o tinerii drăgușeni și din vecini înaintea oșpeților. Jocul tinerilor presenta variate figuri constătătoare din grațioșe mișcări și pași greu de învētat. O particularitate drăgușană și a ținutului am aflat în portul fetelor. Ele pōrtă — ca și femeile din Reșinari și Poplaca — pălărie bărbătescă, și dacă te uiți numai la partea din sus a trupului nici nu le poți distinge sexul. Cređi că sunt nisce feciorași frumusei și tinerei, căci pe lângă pălărie pe cap au și o tonsură de tot bărbătescă: Din dērēt bucle până la umeri și retezate, ēr dinainte e pērul și mai scurt retezat, ajungēnd numai până la jumētatea frunții. Am aflat de altcum despre femeile din Drăguș, că nu numai exteriorul ci și întreg naturelul lor este bărbătesc. Date mai amēnunțite — am auzit — c'ar putē da fostul candidat de deputat guvernamental, ovreul Krausz din Budapesta, carele și-a luat îndrăsnēla a se presenta mai astă primăveră în Drăguș.

Toastele — lucru fieresc — n'au lipsit. Șirul lor l'a început I. P. S. metropolit, vorbind în termeni plini de loialitate pentru Majestatea Sa Impēratul-Rege Francisc Ioșif I și pentru totă curtea și ostașii Lui, accentuând mai ales și aceea, că la ori-ce întrunire romānescă mai mare a devenit nu numai o datorință ci o necesitate sufletească a ne aduce aminte de gloriosul nostru domnitor, căruia biserica noastră ortodoxă romānă are multe a-i mulțemi și care și pe viitor speră în părinteșca sa ocrotire. Mii de aclamări puternice au acoperit cuvintele arhieresci eșite din pepturile fiilor foștilor bravi grānițeri la adresa Majestății Sale, pentru a căruia tron părinții și strămoșii lor s'au dat sângele și vitēza-le viață pe câmpuri de bătăie. Musica intōneză imnul popular, ascultat de întreg publicul în picior.

La locul al doilea a vorbit părintele ppresbiter tractual *Ioan Cādea* pentru Exelenția Sa, mulțamindu-i în cuvinte alese pentru c'a ostenit acolo și a dat poporului din acel ținut o binevenită ocaziune de a-și manifesta dragostea nemārginită către capul bisericeii Sale și de-a sorbi din rugăciunile lui nouă însuflețire către ortodoxism și instituțiunile lui și a dobândi din întreaga lui prezentare oțelirea simțemintelor creștinesci și naționale. Clerul, intelegința și întreg poporul aclamēză viu pe iubitul lor arhipăstor. Valuri de sunete aduceau din diferitele colturi ale gră-

dinei câte-un: „*Dumneșeu sē-l țină la mulți ani*”.

Odată deslāntuit șirul toastelor, acele urmēză fără întrerumpere, încāt sē nasce o adevērată obstrucție. Nici nu-i mirare, căci trăim în zodia obstrucțiunilor.

Dr. *Ioan Turcu* din Făgărăș, accentuând vitejia Drăgușenilor și virtuțile lor creștinesci, vorbesce într'un toast mai lung pentru popor.

Secretariul Dr. *Elie Cristea* arată, că ziua de 8 Septembrie are pentru comuna Drăguș, ba chiar pentru întreg ținutul, o în-doită însemnătate. De o-parte prāsuim nașcerea Nāscētoarei de D-șeu, de alta și mai ales serbām ađi momentul, în care cel mai înalt păstor al turmei ortodoxe-romāne din Transilvania și Ungaria s'a coborât din reședința sa și a venit în mijlocul credinciosului său popor din acest ținut. Meritul acestei întruniri strălucite se cuvine bravului nostru popor din Drăguș și vrednicilor lui conducători clericali și mireni. Noul edificiu bisericesc, care prin rugăciunile și darul arhieresc s'a predat ađi santei și romānescei sale destinațiuni este o vie și grăitoare dovadă, că acest popor — adunat în jurul nostru — păstrează sub serbătoreștile-i vestimente sentimente și mai serbătorești, și anume o adāncă iubire către credință, către legea și biserica noastră ortodoxă și strămoșească, o deosebită venerațiune către instituțiunile ei și o nețērmurită și caldă dragoste către autoritatea supremă bisericească și către fețele bisericesci preste tot. Dar aceste virtuți creștinesci și romānesci le-am aflat nu numai la harnicii Drăgușeni, ci la poporul nostru din tōte comunele acestui ținut. Primirea entusiasmata, sinceră și călduroasă, ce s'a făcut iubitelui nostru arhieru și stapān în tōte comunele, întāresce și sigilēză spusele mele. Acēsta ne umple sufletul de bucurie, căci toți avem convingerea firmă, că cu cât va exista o mai strānsă și mai intimă legătură între popor și biserica sa ortodoxă-romānă, cu atât va fi mai temeinic adevēratul nostru progres pe tōte terenele și cu atât va fi chiar viitorul nostru mai asigurat.

Ochi observatori și mai adēne pētrunđători vor afla, că factorii principali ai acestei favorabile și laudabile situațiuni sunt membrii clerului, care este imediatul conducător al acestui popor. Acestui cler îi revine meritul principal pentru iubirea, alipirea și însuflețirea față de biserică, ce o des-voltă, întāresce și susține în aceste timpuri ispititoare în sufletul credincioșilor sei. În fruntea acestui cler vrednic de tōtă lauda, stă onorabilul șef tractual, ppresbiterul *Ioan Cādea*. Cele vēđute și experiate în decursul călătoriei și în comuna Drăguș mărturisesc despre tactul și priceperea, cu care acest protopresbiter conduce și administreză tractul, ce biserica și suprema ei autoritate i l'a încredințat. Clerul și poporul numai onōre i-au făcut. Inchină între aplauze generale pentru protopresbiterul tractual.

(Va urma.)

Noutăți.

† **Alexandru Roman**, distinsul profesor de limba și literatura romānă la universitatea din Budapesta, membru al Academiei romāne și fruntaș luptător național a reposat eri, în 27 Septembrie n. în Szász-Sebeș. Neamul romānesc a mai pierdut un isvor de îmbogățire culturală și de însuflețire.

Dl avocat Ioșif Roman ne telegrafiază următoarele:

„Fratele meu Alexandru, a reposat eri, înmormēntarea Mercuri la 3 ore”.

Trimitem neconsolatei familii condolențele noastre cele mai profunde.

Inaugurarea festivă a anului școlar 1897/98 la seminarul nostru pedagogico-teologic din loc s'a făcut la 15 a. l. e în ziua mucenicului Nichita Romanul. La serviciul divin, celebrat de directorul seminarial, au luat parte întreg corpul profesoral și elevii din ambele secțiuni. Cântările liturgice au fost executate de corul seminarial sub conducerea profesorului Dima. La sfârșit s'a cântat „Impērate cerese” și apoi s'a cetit rugăciunea chemării duchului sânt. După terminarea serviciului divin corpul profesoral

și elevii s'au întrunit în sala cea mare a seminarului unde directorul seminarial Dr. Remus Roșca, într'o vorbire acomodată sulevēză unele chestiuni mai însemnate, cu privire la instrucțiune, îmbunătățirile făcute, disciplină și măsurile disciplinare. Corpul profesoral e complet, și format din bărbați conșcii de înalta lor chemare. Elevii, cari pentru prima-ōră au venit în seminarul nostru dau garanța unor tineri mult promițători. Autoritățile superioare bisericesci s'au îngrijit ca seminarul nostru, în conformitate cu caracterul său, și în ceea-ce privesc întocmirile interne sē se ridice tot mai mult în rîndul institutelor moderne. După-ce în anul trecut s'a introdus apeductul, în anul acesta a fost condusă în tōte museele lumina electrică. S'au făcut prin dormitori și sa-tele de prelegeri mai multe îmbunătățiri, fōrte laudabile din punct de vedere igienic. Din anul acesta începēnd uniforma recomandată de corpul profesoral și aprobată de Prea Ven. Consistoriu a devenit obligătoare și pentru elevii din secțiunea teologică. În vederea acestor îmbunătățiri suntem îndrept a pretinde o îmbunătățire și în privința disciplinei și conduitei morale a elevilor. Pe lângă măsurile de disciplinare, pe cari corpul profesoral le-a cuprins în noul regulament seminarial, apelēză la simțul bun al fie-căruia, la conștiința nobilă de demnitate, cari sunt superioare tuturor normelor disciplinare. Mē măgulesc cu speranța, dīce directorul, că nu vom avē ocaziune a le aplica.

Se aduc la cunoștința elevilor unele ordinațiuni consistoriale cu privire la inspecțiunea de nōpte în dormitorii, apoi cu privire la taxa seminarială, statorindu-se ca termin pentru solvirea ratei a două luna lui Februarie. Se institue doctori pentru fie-care curs separat. Cu acestea declară anul școlar curent de inaugurat și dorește a-l încheia cu bun succes.

Rectificare. În nrul 99 al „Telegrafului Român”, — care se vede, că a ajuns orgunul Astrei*, fiind vorba de „casa națională”, se susține, că campania contra ei s'a pornit, în adunarea generală a despărțemētului (se înțelege „Blaj”), care a luat poziție contra „Casei naționale”, îndrumând și pe delegații sei, ca în adunarea generală dela Mediaș sē voteze contra ei.”

În calitate de secretar al despărț. XI mē rog sē binevoiți a rectifica aserțiunea acēsta în sensul, că conform p. 8. din protocolul adunării generale, — trimis On. Comitet central la 18/VIII a. c. — delegaților li s'a lăsat sē iee poziție contra casei naționale numai în cazul când aceea va fi vorbă de e se ridica din fondurile Asociațiunii.**)

În același Număr, înșirāndu-se cei ce au votat contra casei naționale (las că în sfârșit votisarea nici nu s'a făcut pro seu contra casei) și amintindu-se între alții și dl Teodor Vāndor, se dīce în notă: „Pe acest domn înzădar l'am cercat între membrii Asociațiunii, căci nu l'am găsit”,*) în interesul adevērului îmi iau voie a observa următoarele:

În p. 7 din protocolul aceleia-și adunări generale se spune, că s'au încasat taxe dela membrii noi fl- 30 (adecă dela 5 câte 6 fl.). Membrii acestia, a căror nume a fost comunicat Comitetului central, au fost D-nii: Dr. Ales. Codarcea, Valer Suciu, Teodor Vāndor, Stefan Oltean și Aurel Trifan. Dacă dl Vāndor n'a fost găsit (?) între membrii Asociațiunii,

*) Nu cunōsem nici o instituțiune cu numele „Astra”. Dar dacă este vorbă de Asociațiune, tocmai așa suntem noi organul ei, cum trebuie sē fie tōte giarele romāne. Sē scriem despre afacerile ei obiectiv și fără patimă. Red.

**) Noi nu scim ce cuprinde protocolul adunării gen. a despărțemētului, pentru-că acela nicāri n'a fost publicat. Am luat însă acet despre concludus din chestiune din giarele politice, unde n'a fost vorbă de acea restricțiune. De altmintea dacă așa sună concludus adun. gen. a despărțemētului, pentru-ce au votat delegații și cialați membri din despărțemēt pentru propunerea lui Dr. Bunea, carea a fost contra casei naționale, deși fondurile Asociațiunii nu mai erau amenințate? Red.

*) Noi am consultat procesele verbale tipărite în „Transilvania” și ne-am notat pe cei prezențați la adunarea gen din Mediaș spre primire, precum și pe cei înscrși acolo de membri ai Asociațiunii, și între aceia n'am găsit numele dl-ii Teodor Vāndor. Dacă totuși este membru, dar nu e publicat, nu este vina noastră, și-i cerem scuzele. Red.

cum de au fost găsiți D-nii Codarcea și Suciu, cari încă s'au făcut membri tot atunci? Dar ve alteum într'o vreme nici pe dl Ciuta, care e membru pe viață, nu-l găsiu în consemnarea membrilor.

Atâta în interesul adevērului!

Blas, la 24 Sept. n.

A. C. Domșa,
secret. despărț. XI Blas.

O catastrofă la Cluș. În apropiere de stațiunea căii ferate din Cluș, societatea numită „Erdélyi pinceegylet” a început sē-și edifice de curēnd o pivniță uriașă. Edificarea a fost dată în întreprindere arhitectului *Czakó Lajos*, care în tōtă vremea avea angajați la muncă 50—60 muncitori. Vineri după prānđ la 4 ore, când ma'oritaea lucrătorilor era ocupată în internul pivniței, boltitura deja edificată, în lungime de peste 30 metri s'a surpat, îngropānd sub sine pe muncitorii cari n'au avūt dēstul răgaz sē scape. *Noue lucrători au fost găsiți morți, ēr 8 greu răniți.*

Ungurii ocupă teren. Foile unguresci publică cu satisfacție un autograf al Monarchului prin care Maj. Sa însărcinează pe prim-ministrul Bánffy, sē pună la cale ridicarea de statue pe piețele acomodate spre acest scop ale Budapestei, cari statue pe lângă împodobirea orașului, sē eternizeze memoria bărbaților, cari pe diferitele terene ale vieței naționale s'au distins. Maj. Sa dispune ridicarea pomenitelor statue pe cheltuelile Curții. Statue vor avia sē represinte: pe episcopul de Cianad *Szent Gellért*, martir al religiei creștine; pe episcopul de Strigonia *Pázmány Péter*; principii Ardealului *Bocskey István* și *Bethlen Gábor*; pe apărătorii creștinătății și ai patriei *Ioan Huniade* și *Zrinyi Miklos*; pe comandantul de corp, *Pálffy Iános*, distins prin apărarea patriei și a tronului; „*notarul anonim al regelui Béla*,” pe iurispudentul *Werböczy István*, pe scriitorul *Tinödy Sebestyén*.

Autografurile Monarchului a pricinuit o însuflețire colosală la patrioți. Ștudenții universitari unguri drept recunoștință pentru grațioșă hotărēre a Maj. Sale au arangiat un conduct de torțe în onōrea Monarchului, la care a participat și rectorul universității, ēr publicul capitalei a hotărīt sē ilumineze orașul din acest incident.

Dela „Reuniunea femeilor romāne din Sibiu”.

Dare de sēmă.

(Urmare).

Din *Rēheu*: dela dd: Otilia Cārpinișan, 5 punțițe p. tacāmuri (argint); Cornelia Cārpinișan, 3 ștergare de praf; Maria Cārpinișan, 1 tabletă, ind. de casă, — colect. dna Ana Bența.

Din *Sibiu*: dela d-șorele: Agnes Cristea, 1 corfiță brodată, p. lucru de mână și 1 tabletă brodată; Elvira Cristea, 1 tabletă brodată; Delia Olariu, 1 tabletă p. masă de salon; dela dna Maria Dima, soție de profesor sem. 2 fesnice p. pian și 1 plattă p. tōrtă; dela dl I. B. Misselbacher sen. comerțiant, 2 garnituri (damast) p. catea; dela dl Victor Constantinescu student, 4 tomuri: Die österreichisch-ungarische Monarchie în Wort u. Bild, legătură de lux; dela dna Margareta Moldovan, soție de redactor, 50 de numeri din „Bibl. pentru toți”; dl Silvestru Moldovan 9 esempl. din „Țara noastră”.

Dela dna Valeria de Colbasi, soție de proprietar, din Șpring, 2 garnituri de masă (damast) p. câte 6 persoane.

Dela dna Ana Pop László, preotēsă în Seleuș, 3 servete, ind. de casă; d. Milița Pop, 1 țiitor de castane, brodat.

Din *Caransebeș*: dela dd: Lazar Schiopon, comerciant, 2 etagiere sculptate; Constantin Ghidiu, student, 1 cassetă p. mănăși, sculptată.

Dela dl Ioan Grozăvescu, preot gr.-or. în Cireș, 1 feșnic de părete, sculptat.

Dela dșora Tațiana Musta din Glimbōca (Bānat). 1 perină p. divan brodată.

Dela dl Dr. Ioșif Gall, Lucareț, membru al casei magnaților, 1 sachet brodat, 1 punguliță de părete brodată, 1 tabletă brodată, 1 săculeț de părete brodat și 2 sticlețe pentru parfum.

(Va urma).

Ad. Nr. 440/897.

[181] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante dela școalele confesionale gr. or. române din comunele bisericesti mai jos însemnate a ppresbiteratului Bistrița se escrie cu acesta concurs până la 15 Septembrie a. c. stilul vechiu.

1. Blașfalăul de jos, cu salariu de 300 fl. v. a. și anume: 150 fl. din repartitie dela popor; 150 fl. în naturale; apoi cuartir și lemne de foc;

2. Blașfalăul de sus, cu salariu de 300 fl. v. a. din repartitie, cuartir și lemne de foc;

3. Chintelnic, cu salariu de 300 fl. și anume: 200 fl. din repartitie, 100 fl. în naturale; apoi cuartir și lemne de foc.

4. Galați, cu salariu de 300 fl. din repartitie, cuartir și lemne de foc.

Concurenții au a-și înainta suplicile, instruite după lege, până la termenul pus, la oficiul ppresb gr. or. al tractului Bistrița.

Borgo-Bistrița, în 23 August 1897.

În conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Simeon Monda,
protopresbiter.

Nr. 299/897.

[156] 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate, tractul protopresbiterat al Albei-Iulia, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Român”.

1. Ampoița, salariu anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.

2. Brădești, salariu anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.

3. Cristești, salariu anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.

4. Gârbova de sus, salariu anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.

5. Ponor, salariu anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.

6. Tăuți, salariu anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.

7. Valea Geogelului, salariu anual 300 fl., cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, își vor subșterne cere-rile, instruite conform normelor în vi-gore subsemnatului oficiu până la ter-minul arătat.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Albei-Iulia în conțelegere cu comitetele pa-rochiale respective.

Alba-Iulia, 1 August 1897.

Petru Popovici,
adm. protopresb.

Nr. 662/897

[169] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci mai jos însemnate, în proto-presbiteratul Târnavei, se escrie prin acesta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Botez, cu salariu de 300 fl. și cuartir.

2. Heria, cu salariu de 300 fl. și cuartir.

3. Sălcud, cu salariu de 300 fl. și cuartir.

4. Sânbenedic, cu salariu de 300 fl. și cuartir.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi au să-și trimită petiți-unile instruite conform legilor din vi-gore la subsemnatul oficiu protopre-sbiterat în Cetatea de baltă (U. p. Kükülvár).

Cetatea de baltă, 30 Iuliu 1897.

Oficiul protopresbiterat gr.-ort. al „Târnaviei” în conțelegere cu comitetele parohiale.

Nicolau Todoran,
protopresbiter.

Nr. 42

[185] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învățătoresc din comuna Curtuius protopresbiteratul Cetatea de peatră, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post învățătoresc sunt: salariu anual 300 fl. din cari 150 fl. dela popor prin repartitie, ér 150 fl. dela stat, cuartir în edificiul școlei, folosirea grădinei școlare în mărime de 909□ și o jumătate de vatră lemne pentru încălțitul școlei și a locuinței învățătorului, ce se dă regulat în tot anul din pădurea urbarialștilor.

Concurenții au a-și așterne cere-rile concursuale instruite conform nor-melor în vigore în termenul deschis oficiului protopresbiterat tractual prin posta ultima K. Monostor, având tot odată datorința a se presenta în vre-o Duminecă seu sârbătoare în biserica din comună spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipicul bisericesc.

Oficiul parochial al comunei Curtuius în conțelegere cu comitetul parochial.

Curtuius, la 24 August 1897.

Georgiu Pasca, Ioan Coniu,
președinte. epitrop.

Nr. 330/897.

Văduț și aflat în ordine.

Fênațe, la 26 August 1897.

Teodor Șovrea,
adm. protopresb.

Prăvălie de modistă.

Subsemnata aduc la cunoștința prea-stimatelor dōmne, că am preluat prin cumpărare dela domnișōra Elena Saidă

Prăvălia de modistă

din strada Măcelarilor Nr. 5,

și o vou purta mai departe pe socotēla proprie.

Basată pe cunoștințe câștigate în decurs de mai mulți ani în speciali-tatea acestă și mai ales pe experiențele făcute în alte părți (andernorts), cari mă pun în poziție a corăspunde pe deplin tuturor dorințelor ce privesc spe-cialitatea de modistă a prea-stimatelor dōmne, eu provocare la depositul meu bine asortat în pēlării etc. îmi permit rugarea, să binevoiască a mă onora cu cât de numēroșe comande.

Sibiu, în Septembrie 1897.

Cu totă stima:

Henriette Frank.

Comande făcute prin postă se execută imediat cu cea mai mare acurateță.

Raport expres!

Am onōre a aduce la cunoștința P. T. public, că mi-au sosit în „prăvălia mea englezescă”, strada Cisnădiei Nr. 27, novitățile procurate din străinătate și anume: **jachete de copile și dōmne, ronduri și capes, blane, Thibet, Peluche și gulere de stofe englezesti paltōne de fete și franțu-zesci, bunți de călătorie și de stradă.** Tōte acestea le ofer On. public confecționate după ultima modă și pe lângă cele mai favo-rabile prețuri de concurență.

Cred deci că ăce în propriul interes al On. public, a se convinge cât mai curēnd de nōuele mele întreprinderi.

Rugându-Vē pentru binevoitoriul sprigin și asigurându-Vē de ser-viciu prompt și real, semnez

cu distinsă stimă:

Michael Braun,

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 27.

[183] 6—10

Comande făcute prin postă se execută imediat cu cea mai mare acurateță.

„ARDELEANA”,

institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie.

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depuneri: fl. 700.000.

Circulație anuală: fl. 3.000.000.

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1. acordă împrumuturi cu interese de 8%;	4. cumpără și vinde mărfuri și pro-
ducte;
2. primesce depuneri dela particu-
lari cu 5 și cu 5 1/2, ér dela cor-
porațiuni culturale cu 6%;	5. arēndăză și exarēndăză realități!
3. cumpără și vinde realități;	6. cumpără și vinde efecte publice;
	7. mijlocesce operațiuni, specificate
sub 3, 4, 5.

La institut se mai află 500 acții proprii, puse în vindere conform Prospectului staverit de Direcțiunea institu-tului sub Nr. 68/1897.

Ori-ce afacere se pōte rezolva și informări se pot lua verbal în biurolul institutului, ér în scris prin corespondență.

Orăștie, în Maiu 1897.

[73] 12—12

Direcțiunea.

Librăria Tipografiei archidiececane

recomandă publicului român iubitor de cele religioșe următoarele cărți bisericesci:

Acaftist bogat , legat fl. 1.25 fin le- gat fl. 1.60	Molitvelnicul bogat , ne- legat fl. 4.30, leg. fl. 5, fin leg. fl. 5.50
* Acaftist bogat , simplu le- gat 60 cr. frumos legat 70 cr. în piele legat fl. 1.60 2.20	Octoichul cel mare , ne- legat fl. 17, legat 20.—
* Apostol , legat. 5.75	Octoichul mic , nel. 60 cr., legat 80 cr., fin legat 1.20
Biblia ilustrată , Testam. vechiu și nou, nelegată fl. 10 legată. 15.—	* Octoichul mic , legat. —.75
* Carte de rugăciuni , pen- tru tinerime, legată. —.15	Orologion , (ciaslov), nelegat 60 cr., legat 70 cr., fin legat „ 1.20
Chiriadodromion , nelegat fl. 10, legat 12.—	Patima și mōrtea D-lui Iisus Christos în versuri și icōne, legată 1.—
Evangelia , nelegată fl. 8, le- gată fl. 12, fin legată fl. 18, în catifea roșie 56.—	Penticostariul , nelegat fl. 8, legat. 10.—
Hirotonier , pentru sfințirea de preoți, nelegat 2.—	Psaltirea prorocului Da- vid , legată 60 cr., fin legată „ 1.—
Icona Evangelistilor , pe hârtie —.50	Rēnduēla la sfințirea bi- sericilor , neleg. fl. 2, leg. „ 2.50
Icona celor 3 Ierarchi , pe hârtie —.30	Testamentul nou , nelegat „ 1.—
	Tēcul Evangeliilor , nel. „ 1.—
	Triodul cu Strajnicul , ne- legat fl. 20, legat 25.—

Asemenea procură Librăria archidiececană la comandă ori-ce cărți bisericesci apărute în- și afară de patrie, pe lângă cele mai modeste proviziuni.

Notă: Cărțile însemnate cu * sunt tipărite cu litere latine.